

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ANKARA ETLİK ŞEHİR HASTANESİ

***Staphylococcus aureus* Bakteriyemisinin Yönetimi ve Mortaliteye Etki Eden Faktörlerin Değerlendirilmesi**

Nesibe Korkmaz, Gülnur Kul, Tuğba Arıkan, Şule Mertel,
Rabia Başbozkurt, Gönül Çiçek Şentürk
Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Ankara

- *Staphylococcus aureus* bakteriyemisi en morbid enfeksiyöz etkenlerden biridir ve dünya çapında bakteriyel ölümün önde gelen nedenlerindedir.
- İnsidans 4.3-32.8/100.000 değişmektedir.
- Yapılan çalışmalarda mortalite oranı yüksek olup %10-30 arasında değişmektedir.

Minter, Daniel J., et al. *Clinical Infectious Diseases* 77.11 (2023): e57-e68.

Bai, Anthony D., et al. *Clinical Microbiology and Infection* 28.8 (2022): 1076-1084.

- 2021 yılında bildirilen *S.aureus* suşlarının %17'si metilisin dirençli *S.aureus* (MRSA)
- 2017-2021 yılların arasında MRSA bakteriyemi tanısı olan her 5 hastadan biri tanı anından sonraki ilk 30 gün içinde ex olmuş
- *S.aureus* ilişkili kan dolaşımı enfeksiyonlarının oranı değişmemesine rağmen MRSA oranı %15.8'den %19.9'a yükselmiştir.

- Bakteriyeminin ciddiyetine etki eden faktörlerin değişkenliğinden dolayı tedaviye yanıt değişmektedir.
- Bazı hastalar tedaviye hızlı yanıt verirken bazılarında endokardit gibi metastatik enfeksiyonlar gelişebilir.

***S. aureus* bakteriyemisinin (SAB) yönetiminde tedavi süresini belirlemek için;**

Geleneksel sınıflandırma

➤ **Komplike olmayan SAB;**

- Endokarditin dışlanması,
- İmplant/protez yokluğu,
- 2-4 günde kan kültürü negatifliği,
- Antibiyoterapinin 72.saatinde ateşi düşmesi,
- Metastatik enfeksiyona ilişkin kanıt olmaması

➤ **Komplike SAB;**

- Komplike olmayan SAB kriterlerini karşılamaması

Risk faktörlerine göre değerlendirme ve tedavi;

➤ **Predispozan konak faktörleri;**

- İmplant protezler
- IV madde kullanımı
- Endokardit öyküsü

➤ **Bakteriyeminin özellikleri;**

- Süre
- Toplum kaynaklı
- Pozitiflik zamanı
- Tedavide gecikme

➤ **Klinik seyir;**

- Dirençli ateş
- Enfeksiyon odağının bulunamaması
- Metastatik enfeksiyona ilişkin kanıt olması

Sınıflandırmanın yanı sıra bakteriyeminin yönetimi için önce minimum değerlendirme her hastada yapılmalıdır.

- Kapsamlı öykü ve fizik muayene
- Tekrarlanan kan kültürleri
- Transtorasik ekokardiyografi (TTE)
- Risk durumuna göre ek değerlendirmeler;
  - Transözofageal ekokardiyografi (TEE)
  - PET/CT
  - Kontrastlı torakoabdominal BT
  - Spinal MR
  - Semptoma dayalı invaziv tetkikler

AMAÇ

Çalışmamızda, SAB yönetiminde bakteriyemi kaynağı, komorbiditeler, metastatik enfeksiyonlar, başlanan tedaviler, tedavi sonrası relaps ve mortaliteye etki eden faktörlerin değerlendirilmesi amaçlandı.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmaya, Ankara Etlik Şehir Hastanesi'nde 01 Ocak-31 Aralık 2023 tarihlerinde SAB ile takip edilen hastalar dahil edildi. Demografik veriler kaydedildi.

Komplike olmayan SAB;

- Endokarditin dışlanması,
- İmplante protezin olmayışı
- 48 saatin altında kan kültür negatifliğinin görülmesi,
- Metastatik enfeksiyonun dışlanması olarak değerlendirildi.

Kontrol kan kültürü alınmayan hastalar komplike, komplike olmayan hastaların analizinde yer almadı. Veriler hastane bilgi sisteminden retrospektif olarak değerlendirildi.

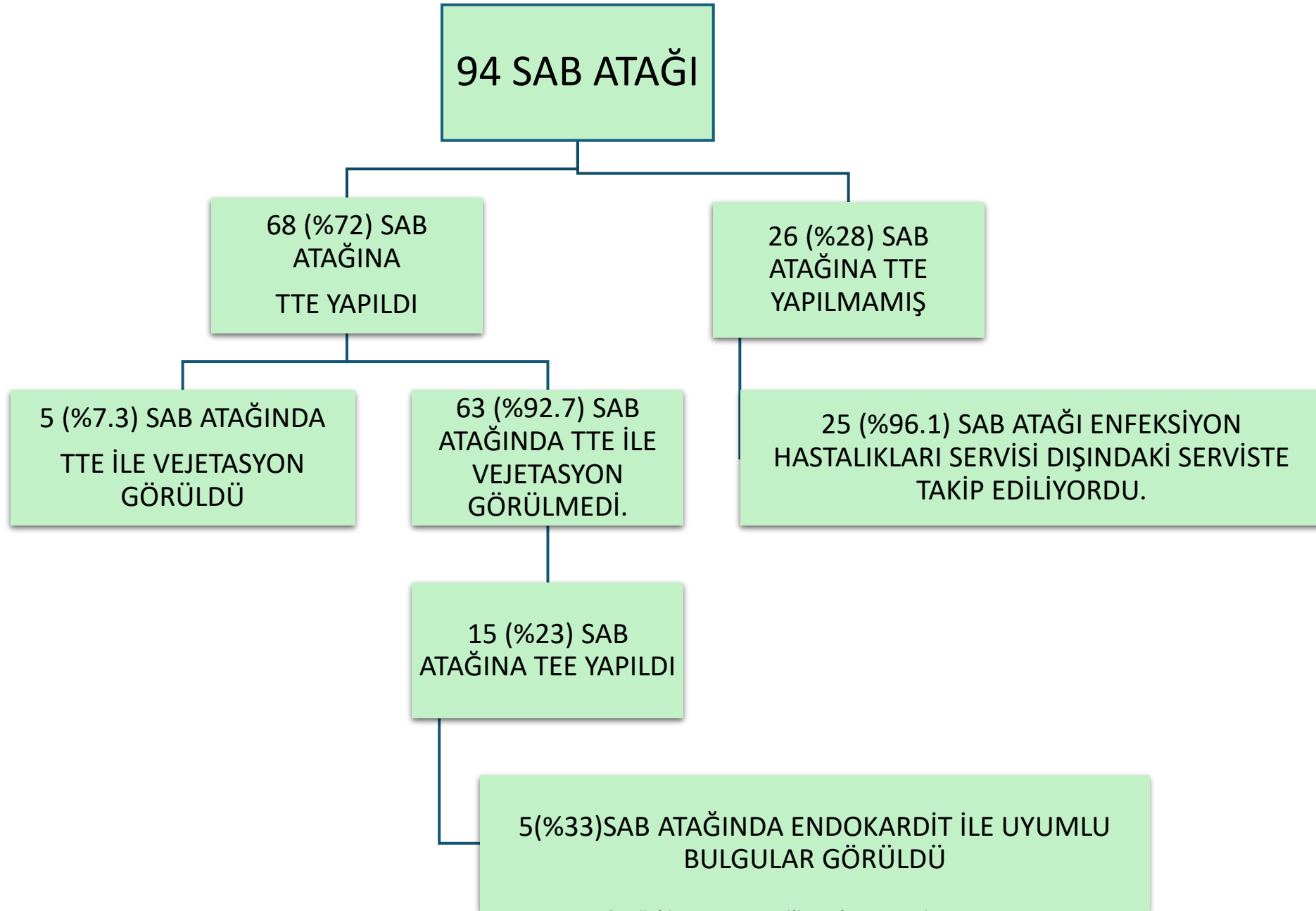
BULGULAR

- Çalışmamızda, 57'si (% 61.9) erkek ve yaş ortalaması 68 (23-99) yıl olan 92 SAB hastasının 94 atağı değerlendirilmiştir.
- 32 (%34) atakta metisilin dirençli *Staphylococcus aureus* saptanmıştır.

Metisilin Direnci	Hastalar (n:94) %
MRSA	32 (%34)
MSSA	62 (%76)

Takip edilen tanılar	Hastalar (n:94) %
Katater ilişkili kan dolaşım enfeksiyonu	19 (%20.2)
Enfektif endokardit (EE)	10 (%10.6)
Psoas absesi	5 (%5.3)
Osteomyelit	1 (%1)
Kaynağı bilinmeyen bakteriyemi	57 (61.9)

- Katater ilişkili kan dolaşım enfeksiyonu (KİKDE) tanısıyla takip edilen 19 hastanın ortalama antibiyotik kullanım süresi 14 gün olup, 5'i relaps ile başvurmuştur.
- Hastaların 57'sinde kontrol kan kültürü alınmış ve 49 (%85)'u komplike SAB olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Hastaların mortalite durumunun değişkenlerle değerlendirilmesi

		Eksitus (n:31)	Yaşayan (n:61)	p
Yaş, (ortalama) (n:92)		71,1	62,7	0,019
Cinsiyet (n:92)	Erkek	17 (%54.8)	40 (%65.6)	0,21
	Kadın	14 (%45.2)	21 (%34.4)	
Toplam		31	61	
Metisilin Direnci (n:94)	Mrsa	7 (%22.6)	25 (%39.7)	0,07
	Mssa	24 (%77.4)	38 (%60.3)	
Toplam		31	63	
Komplike SAB (n:57)	Unkomplike	3 (%21.4)	5 (%11.6)	0,35
	Komplike	11 (%78.6)	38 (%88.4)	
Toplam		14	43	

Tablo 1. Hastaların mortalite durumunun değişkenlerle değerlendirilmesi

		Eksitus	Yaşayan	p
Diyabetes mellitus (n:92)	Yok	21 (%67.7)	38 (%60.3)	0,32
	Var	10 (%32.3)	23 (%39.7)	
Toplam		31	61	
Enfeksiyon etyolojisi (n:94)	Toplum kökenli	12 (%38.7)	49 (%77.8)	<0,001
	Hastane kökenli	19 (%61.3)	14 (%22.2)	
Toplam		31	63	

Tablo 2. Etkenlerin metisilin direnci durumuna göre mortaliteyi etkileyen faktörler açısından karşılaştırılması

		MRSA			MSSA		
		Eksitus, (n)	Yaşayan, (n)	p	Eksitus, (n)	Yaşayan, (n)	p
Cinsiyet (n:92)	Erkek	5	17	0,89	12	23	0,41
	Kadın	2	6		12	15	
Toplam		7	23		24	38	
Komplike SAB (n:57)	Unkomplike	1	2	0,76	2	3	0,21
	Komplike	3	19		8	19	
Toplam		4	21		10	22	
Diyabetes Mellitus (n:92)	Yok	4	16	0,74	17	22	0,30
	Var	3	9		7	16	
Toplam		7	25		24	38	
Enfeksiyon Etiyolojisi (n:94)	Toplum kökenli	2	18	0,036	10	31	0,001
	Hastane kökenli	5	7		14	7	
Toplam		7	25		24	38	

Sonuç olarak....

- Bakteriyemisi olan hastaların üçte birinden kontrol kültür alınmadığı
- Özellikle endokardit tanısı koymak için önemli bir tanı kriteri olan ekokardiyografinin de enfeksiyon servisi dışında takip edilen hastalarda yapılmadığı
- TTE ile endokardit tanısı olmayan hastaların dörtte birine TEE yapıldığı
- Yapılanların da üçte birinde EE tanısı aldığı görülmüştür.
- SAB yönetiminde komplike edici faktörlerin belirlenmesi, mortalite ve morbidite gelişiminin önlenmesi için gereklidir.

- Çalışmalar bakteriyemisi olan hastalarda EE tanısında TTE'ye kıyasla TEE duyarlılığının daha yüksek olduğunu göstermiştir.
- Günümüzde ise SAB'de endokardit riskinin daha doğru şekilde sınıflandırılmasına odaklanmıştır.
- SAB yönetiminde invaziv işlemlerin kolay ulaşılabilirliğinin kısıtlı olması nedeniyle VIRSTA, PREDICT gibi skorların daha fazla kullanılmasının endokardit tanısının konulmasına faydalı olabileceği kanaatindeyiz.

TEŞEKKÜRLER...